

ОЛІМПІЙСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ, СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК, СУЧАСНІСТЬ І ПЕРСПЕКТИВИ

ГЕРІЙ О. В., студентка I курсу магістратури

ЩЕРБАШИН Я. С., к.фіз.вих., доцент кафедри історії та теорії

олімпійського спорту

Національний університет фізичного виховання і спорту України

ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В ПРОЦЕСІ ВИХОВАННЯ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

Анотація. В роботі розглянуті аспекти щодо місця олімпійської освіти у вихованні підростаючого покоління, особливості функціонування системи олімпійської освіти в світі.

Ключові слова: олімпійська освіта, підростаюче покоління.

Вступ. Починаючи з другої половини ХХ ст. в світі збільшується інтерес до філософських, соціологічних і культурологічних аспектів теорії й практики олімпійського руху, важливою складовою якого є олімпійська освіта. Філософія олімпізму, на якій ґрунтується олімпійська освіта покликана допомогти підростаючому поколінню зробити правильний вибір у процесі самовдосконалення [1 – 6]. В процесі аналізу спеціальної літератури [2 – 6] було виявлений великий потенціал олімпійської освіти у вихованні підростаючого покоління.

Питання розвитку різних аспектів системи олімпійської освіти час від часу знаходили відображення в рішеннях Олімпійських конгресів, документах інших міжнародних організацій і на сам перед Міжнародного олімпійського комітету [1, 7].

На етапі корінних перетворень в Україні, що торкнулись соціально-економічної, політичної, культурної, освітньої й інших сфер громадського життя, постала необхідність не тільки гуманізації відносин в оновленому суспільстві, але й вирішення проблеми морально-духовного становлення підростаючого покоління. В системі освіти особлива увага фахівців звернена до пошуку та впровадження нових ефективних навчально-виховних технологій і педагогічних систем, що забезпечують всебічний розвиток особистості, її духовних якостей, як домінуючих, і що мають вирішальне значення у розвитку ціннісної системи людини [2 – 6]. У зв'язку з викладеним, є актуальними проведення досліджень спрямованих на удосконалення реалізації олімпійської освіти в навчально-виховному процесі підростаючого покоління.

Мета дослідження – удосконалення процесу виховання підростаючого покоління засобами олімпійської освіти.

Завдання дослідження:

1. Вивчити роль і місце олімпійської освіти у вихованні підростаючого покоління.

2. Визначити особливості функціонування і реалізації системи олімпійської освіти в світі.

3. Виділити фактори, що впливають на ефективність реалізації олімпійської освіти.

Метод дослідження: аналіз наукової і спеціальної літератури, документальних джерел, матеріалів мережі інтернет.

Результати досліджень та їх обговорення. В ході дослідження були проаналізовані джерела науково-методичної літератури, інформація з мережі інтернет відносно ролі олімпійської освіти, як важливої складової сучасного олімпійського руху, її філософсько-педагогічних основ, характеристики системи олімпійської освіти в світі, ролі ідеалів цінностей олімпізму у вихованні підростаючого покоління.

Результати досліджень показали, що процес становлення й розвитку системи олімпійської освіти, розпочатий П'єром де Кубертеном і його соратниками наприкінці ХІХ ст., отримав сучасне оформлення лише в другій половині ХХ ст. Реалізація системи олімпійської освіти на сучасному етапі здійснюється на міжнародному й національному рівнях. Олімпійська освіта має законодавче правове оформлення, адміністративну базу, чітку організаційну структуру. Із другої половини 70-х років у світі починають розроблятися й впроваджуватися Організаційними комітетами Олімпійських ігор освітні проекти, засновані на олімпійських цінностях, а надалі з'являються комплексні програми олімпійської освіти для дітей і молоді різних вікових груп [1, 2].

Аналіз міжнародного досвіду в реалізації національних систем олімпійської освіти дозволив виокремити основні групи програм: програми олімпійської освіти, реалізовані Організаційними комітетами Олімпійських ігор; програми комплексного характеру, що охоплюють підростаюче покоління від дітей дошкільного віку до молоді, у структури яких входять центри олімпійських досліджень й освіти; програми, що впроваджені в загальноосвітніх навчальних закладах на основі створення методичних комплексів, які реалізуються в мережі експериментальних шкіл, клубів; програми, переважно засновані на проведенні спортивно-масових заходів; програми, засновані на нерегулярному проведенні конкурсів з олімпійської тематики; програми, реалізовані під час літніх канікул у молодіжних таборах [2 – 6].

Аналіз спеціальної літератури показав, що в Україні сформувалася національна система олімпійської освіти. До її структури входять такі основні організації як: НОК, ОАУ, Міжнародний центр олімпійських досліджень та освіти, мережа шкіл олімпійської освіти. В Україні була сформована відповідна методологія, що дозволяє розробляти і впроваджувати різноманітні форми (проекти) олімпійської освіти серед підростаючого покоління різного віку. Реалізація системи олімпійської освіти здійснюється в двох напрямках: загальноосвітньому і спеціально-освітньому [2].

Вивчення історії та розвитку олімпійського руху, його ідеалів і цінностей, місця в системі явищ сучасного суспільного життя, свідчить про те, що олімпійська освіта має вагомий освітній і виховний потенціал.

Висновки. В останні десятиліття в різних сферах діяльності суспільства, і особливо в педагогіці збільшується інтерес до філософських, соціологічних і культурологічних аспектів теорії й практики олімпійського руху, важливою складовою якого є олімпійська освіта, що заснована на ідеях олімпізму. Аналіз спеціальної літератури показав, що олімпійська освіта розглядається, як спеціально організований педагогічний процес формування гармонійно розвитої особистості через набуття знань, умінь і навичок, розвиток здібностей, інтересів, потреб і ціннісних орієнтацій, що базуються на гуманістичних ідеалах і цінностях олімпізму.

Олімпійська освіта є дієвим засобом гуманізації системи освіти й виховання підростаючого покоління, спрямованим на формування гуманістично-орієнтованих особистісних якостей, і отже, вирішення проблеми духовно-морального стану дітей і молоді, обумовлених соціокультурними змінами, що супроводжують становлення України як демократичної держави.

Реалізація олімпійської освіти здійснюється організаціями як на міжнародному (Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародна олімпійська академія, організаційні комітети Олімпійських ігор та ін.) так і національному (національні олімпійські комітети та академії, центри олімпійських досліджень та освіти та ін.) рівнях, які розробляють і реалізують освітні проекти.

Ефективність впровадження олімпійської освіти обумовлена певними факторами, реалізація яких здійснюється через вирішенням комплексу завдань в таких основних напрямках: методичному, організаційному науковому, матеріально-технічному тощо.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з продовженням вивчення міжнародного досвіду у цьому напрямі, сприяння розширенню мережі шкіл з олімпійської освіти в Україні, де впроваджуються інноваційні підходи засновані на цінностях олімпізму тощо.

Список використаної літератури:

1. Бубка С. Н. Олимпийское образование, распространение олимпийских идеалов и принципов в жизни мирового сообщества усилиями МОК – при различных президентах МОК – совместно с Международной олимпийской академией, национальными олимпийскими комитетами и другими международными и национальными организациями / С. Н. Бубка // *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: зб. наук. праць Волинського національного університету ім. Л. Українки.* – Луцьк, 2012. – № 4(20). – С. 7 – 11.

2. Булатова М. М. Система олимпийского образования в Украине / М. М. Булатова // *Вестник РМОУ.* – 2013. – № 2 – 3. – С. 52 – 57.

3. Ермолова В. М. Основные аспекты реализации олимпийского образования среди подрастающего поколения / В. М. Ермолова, Я.С. Щербашин // «Олимпийский спорт и спорт для всех» XIX Международный научный конгресс. Материалы конгресса. – Ереван, 2015. – С. 93–96.

4. Binder D. Olympic values education: evolution of a pedagogy / D. Binder //

Educational Review. – 2012. – P. 275 – 302.

5. Chatziefstathiou D. *Olympism, olympic education and learning legacies* / D. Chatziefstathiou, N. Müller. – Cambridge Scholars Publishing. – 2014. – 292 p.

6. Georgiadis K. *The educational value of olympism* / K. Georgiadis // *A Paper Presented to the 54th International Session for Young Participants. International Olympic Academy, 15-29 June 2014*. – 5 p.

7. *Olympic Charter* / International Olympic Committee . – DidWeDo S.a.r.l., Lausanne, Switzerland, September 2016. – 103 p.